

*Spremljanje aktivnega učenja
otrok in učencev s pomočjo
ravnateljevih in kolegialnih
hospitacij*

Moderator skupine: Alojz Širec

Člani skupine:

- **Metka Ambrož Bezenšek**, OŠ Loče, metka.bezensek@guest.arnes.si
- **Alenka Ašič**, Osnovna šola Ivana Skvarče Zagorje ob Savi, ravnateljica.iskvarce@guest.arnes.si
- **Janja Bogataj**, Vrtec Škofja Loka, janja.bogataj@guest.arnes.si
- **Nevenka Brdnik**, Osnovna šola Ob Dravinji, nevenka.brdnik@osobdravinji.si
- **Liana Cerar**, Vrtec Najdihojca, liana.cerar@guest.arnes.si
- **Klavdija Fridrih**, OŠ Minke Namestnik –Sonje, klavdija.fridrih@guest.arnes.si
- **Robert Gajšek**, OŠ Hruševca Šentjur, robert.gajsek@guest.arnes.si
- **Andreja Novšak**, Vrtec Bled, andreja.novsak@vrtec-bled.si
- **Irena Pavc**, Kranjski vrtci, ravnatelj.kr@guest.arnes.si
- **Darja Ravnik**, Osnovna šola Pod goro, os.pod-goro@guest.arnes.si
- **Jovi Vidmar**, Vrtec Mojca, jovi.vidmar@guest.arnes.si

RAVNATELJI V PROJEKTU VODENJE ZA UČENJE 2012/2013

1. Ravnateljice vrtcev: 5
2. Ravnatelji osnovnih šol: 5
3. Ravnateljica osnovne šole s prilagojenim programom: 1

IZHODIŠČA ZA IZBRANO PODROČJE IZBOLJŠAV

Na osnovi razprav in analiz smo prišli do naslednjih ugotovitev:

1. Aktivnost otrok v vrtcih in osnovnih šolah v praksi ni dovolj učinkovito spodbujena.
2. Strokovni delavci še vedno niso dovolj pripravljene na kritično in medsebojno izmenjavo pedagoške prakse.
3. Preskromno je medsebojno učenje (prenos dobre prakse) strokovnih delavcev.

Temeljna izhodišča za izvedbo načrta

- Utemeljitev naloge (zelo na kratko utemeljimo, zakaj se v vrtcu ali šoli nameravamo lotiti prav te naloge).
- Cilji: Spremljanje aktivnega učenja otrok /učencev s pomočjo ravnateljevih in kolegialnih hospitacij.
- Vzorec (kdo bo vključen v projekt).

Temeljna izhodišča za izvedbo načrta

- Oblikovanje tima (manjša skupina, ki bo skrbela za pripravo, izvedbo in evalvacijo projektne naloge).
- Izvajalci.
- Podroben načrt (naloge, nosilci, roki).
- Priprava enotnega instrumentarija.
- Uporaba instrumentarija pri spremljanju aktivnosti otrok in učencev.
- Strokovni pogovori po opravljenih hospitacijah.
- Analiza ugotovitev in napotki za nadaljnje delo.

RAVNATELJI V PROJEKTU VODENJE ZA UČENJE SO PRIPRAVILI NEKAJ REŠITEV

- Ravnatelji in strokovni delavci bodo z enotnim instrumentarijem spremljali aktivnost otrok in učencev.
- Ob spremljanju aktivnosti otrok bodo strokovni delavci s pomočjo medsebojnih hospitacij sprejemali in prenašali nova spoznanja v svojo lastno prakso.
- Ob konkretnih opažanjih bo tudi možen temeljitejši strokovni pogovor (osnova vodenju za učenje).

“Povej mi in bom pozabil,
pokaži mi in si bom zapomnil,
vključi me v delo, da bom znal.”

Konfucij

AKTIVNO UČENJE

učenca **celostno, miselno in čustveno aktivira.**

AKTIVNO UČENJE

“Učenje je uspešnejše, če poteka s **samostojnim iskanjem in razmišljanjem, s smiselnim dialogom v skupini, s postavljanjem in preizkušanjem hipotez**, tj. učenje, ki človeka miselno in čustveno aktivira, je osebno pomembno in vpeto v resnične življenjske okoliščine. Tako učenje bo verjetneje dalo trajnejše znanje, ki bo uporabno v novih situacijah, pomagalo nam bo bolj razumeti sebe in svet in tudi bolj pametno posegati vanj. “

(Marentič Požarnik, 2000)

SKOZI AKTIVNO UČENJE OTROK RAZVIJA ZNANJA IN VEŠČINE, KI MU BODO OMOGOČILA

- samostojno pristopanje k problemom,
- produktivno delo v timu,
- učinkovito komunikacijo,
- zmožnost nenehnega učenja in prilagajanja vedno novim situacijam,
- sistematično razvijanje miselnih navad (kritično mišljenje, ustvarjalno zamišljanje),
- samozavest,
- samozaupanje.

Ugotovitev v projektu

Vodenje za učenje

sodelujočih vrtcev in osnovnih šol

Ugotovitve pri aktivnem učenju:

- večja možnost opazovanja otrok,
- v nekaterih oddelkih še vedno premalo izražena aktivnost otrok,
- boljša in bolj poglobljena priprava strokovnega delavca,
- nadgrajevanje in povezovanje znanja (kontinuiteta),
- več pobud otrok/učencev – skupno načrtovanje, didaktični pogovor,
- večja avtonomija in suverenost otroka in učitelja.

**NEUSPEH OTROKU NE JEMLJE
POGUMA;**

**JEMLJE MU GA STIGMATIZACIJA,
KI PRIHAJA S STRANI ODRASLEGA.**

UVEDBA KOLEGIALNIH HOSPITACIJ

NAVODILO:

V skupini se pogovorite in zapišite:

- o prednostih kolegialnih hospitacij (zeleni list),
 - o dilemah ob uvajanju kolegialnih hospitacij (oranžni list).
-

Akcijski načrt

- **UVOD**
- **2. TEMELJNA IZHODIŠČA ZA IZVEDBO NAČRTA**
 - **2.1 Utemeljitev naloge**
 - **2.2 Globalni cilj**
 - **2.3 Cilji - odločili smo se za naslednje cilje**
 - **2.4 Vzorec**
 - **2.5 Oblikovanje tima**
 - **2.6 Izvajalci**
 - **2.7 Akcijski načrt v obliki tabele**

Akcijski načrt

KAJ?	KDO?	DO KDAJ?	KDO NADZORUJE?	KAZALNIKI KAKOVOSTI	SPREMLJANJE
<p>Opredelitev naloge članov aktiva.</p> <p>Opredelitev aktivnosti in pričakovanj glede na prednostne naloge.</p> <p>Spin analiza.</p> <p>Delno oblikovanje letnega akcijskega načrta delovanja v letu 2012/13.</p>	<p>Vsi učitelji</p>	<p>Celo šolsko leto</p>	<p>Ravnatelj, pomočnica, TIM.</p>	<p>Predstavitev dobre prakse.</p> <p>Spremljanje izvedbe akcijskega načrta.</p> <p>Zadovoljstvo sodelujočih.</p> <p>Opravljen naloge v določenem času.</p> <p>Uporaba pridobljenega znanja v praksi.</p> <p>Profesionalna rast strokovnih delavk.</p>	<p>Konkretni izdelki.</p> <p>Izmenjava izkušenj.</p> <p>Zapisi</p> <p>Poročila</p> <p>Fotografije</p> <p>Literatura</p>

Akcijski načrt

KAJ?	KDO?	DO KDAJ?	KDO NADZORUJE?	KAZALNIKI KAKOVOSTI	SPREMLJANJE
<p>Dopolnitev akcijskega načrta.</p> <p>Predstavitev dosedanjih dejavnosti v skupini, izmenjava izkušenj glede na prednostno nalogo.</p> <p>Posredovanje strokovne literature.</p> <p>/vodja aktiva/</p>	<p>Vsi učitelji</p>	<p>Celo šolsko leto</p>	<p>Vodje aktivov, TIM.</p>		

Akcijski načrt

KAJ?	KDO?	DO KDAJ?	KDO NADZORUJE?	KAZALNIKI KAKOVOSTI	SPREMLJANJE
Izdelava načrta kolegijskih hospitacij v povezavi s bralno pismenostjo s poudarkom na aktivnosti učencev.	Vsi učitelji	Mesec oktober, november za celo šolsko leto 2012/13.	Vsi sodelujoči, ravnateljica, pomočnica ravnateljice, TIM.		
Priprava instrumentarija za spremljanje.	TIM	November	Ravnateljica, pomočnica, ravnateljice		Obrazci

Akcijski načrt

KAJ?	KDO?	DO KDAJ?	KDO NADZORUJE?	KAZALNIKI KAKOVOSTI	SPREMLJANJE
<p>Priprava in analiza posnetka.</p> <p>Priprava gradiva.</p> <p>Konstruktivna analiza posnetka.</p> <p>Diskutirati, analizirati, ugotoviti, ali so bili zadani cilji v tem letu doseženi, kaj bi lahko izboljšali, spremenili.</p>		<p>Mesec maj.</p>	<p>TIM, vsi sodelujoči.</p>	<p>Uporaba znanja v novih situacijah.</p> <p>Spremljanje izvedbe akcijskega načrta.</p>	<p>Izmenjava izkušenj.</p> <p>vprašalniki, video posnetki.</p>

RAZPRAVA O UGOTOVITVAH UDELEŽENCEV IN NAŠE UGOTOVITVE

PREDNOSTI KOLEGIALNIH HOSPITACIJ

- Izmenjava in nadgrajevanje primerov dobre prakse.
- Samostojnost, samozaupanje.
- Produktivno delo v timu.
- Učinkovito komuniciranje in medsebojno zaupanje (klima, kultura).
- Zmožnost nenehnega učenja in prilagajanja vedno novim situacijam (profesionalni razvoj).

PREDNOSTI KOLEGIALNIH HOSPITACIJ

- Hiter prenos dobre prakse med strokovnimi delavci v vrtcu oziroma šoli.
- Sistematično razvijanje miselnih navad (kritično mišljenje, ustvarjalno mišljenje, samoregulacija).
- Kakovostnejše načrtovanje in izvedba dejavnosti.
- Bolj poglobljena evalvacija.

RAZLOGI ZA NEZAŽELENOST KOLEGIALNIH HOSPITACIJ

- Slaba samopodoba, pomanjkanje samozavesti, nezaupanje v lastno delo.
- Strah pred ocenjevanjem, pred kritično informacijo.
- Introvertiranost - strah pred izpostavitvijo.
- Dodatna psihična in fizična obremenitev (več priprave, boljša organizacija ...).

RAZLOGI ZA NEZAŽELENOST KOLEGIALNIH HOSPITACIJ

- Zavedanje lastnih napak (večletno delo v rutini).
- Visoka lastna pričakovanja oz. pričakovanja opazovalcev.
- Bojazen glede subjektivnosti pri opazovanju.

TEORETIČNE UTEMELJITVE

Ustrezno načrtovane in izpeljane hospitacije – tako ravnateljeve kot kolegialne lahko izkoristimo kot element profesionalnega razvoja učiteljev ter razvoj kolektiva in šole. Vse to pa ima pomemben vpliv na kakovost poučevanja in učenja učencev.

Pomagale naj bi učitelju, da bi izboljšal svoje delo, delovne odnose in omogočile razvoj posameznikove kariere (Everard in Morris, 1996, str.109).

Prednosti kolegialnih hospitacij

Učiteljem spremljanje pouka prinaša veliko prednosti:

- prepoznavanje svojih šibkih in močnih področij,
- povečevanje kakovosti njihovega dela,
- znanje za načrtovanje svojega profesionalnega razvoja,
- spodbudo,
- izboljšano samopodobo,
- krepitev odprtosti,
- povečanje kolegialnosti in povezanost med člani kolektiva.

(Bevc in drugi, 2002, str. 10; Pajer Šemrl, 2005, str. 76).

NAŠE UGOTOVITVE NA IZBRANEM PODROČJU

Kolegialna hospitacija je uspešna:

- če je med sodelavci visoka mera zaupnosti,
- če je v kolektivu medsebojno spoštovanje,
- če zaposleni znajo sprejemati drugačnost,
- če zaposleni zmorejo sprejemati odgovornost do sebe in do sodelavca/sodelavke,
- če imajo zaposleni strokovno znanje,
- če strokovni delavci skupaj pripravijo cilje spremljanja in potreben instrumentarij.

Instrumentarij temelji na naslednjih kazalnikih

1. Komunikacija

Učenec/ka aktivno posluša.

Učenec/ka razume navodila.

Učenec/ka izraža svoje mnenje, komentarje, vprašanja.

Učenec/ka sledi posameznim delom učne ure.

Učenec/ka uporablja verbalno in neverbalno komunikacijo.

Učno okolje je spodbudno, omogoča ustvarjalnost.

Komunikacija poteka obojestransko.

Instrumentarij

2. Motivacija

Učenci so zavzeti za delo (klima in participacija).

Učenci se odzivajo na učiteljeva navodila.

Učenci so miselno aktivni, ustvarjalni in samostojni.
Postavljajo vprašanja, ugotavljajo, sklepajo,
samostojno oblikujejo zaključke.

Instrumentarij

3. Učna sredstva in pripomočki

Učenec uporablja izbrani pripomoček.

Izbrani pripomoček aktivira učenčevo mišljenje.

Instrumentarij

4. Odnos učencev do dela

Učenec/ka je pripravljen/a na učno uro (šolske potrebščine, domača naloga).

Učenec/ka spoštuje dogovorjena pravila.

Učenčev odnos vpliva k pozitivni klimi v razredu.

Učenec upošteva pravila vedenja in medsebojnega spoštovanja.

Instrumentarij

5. Učne oblike in metode dela

Izbrana učna oblika in metoda spodbuja aktivnost učencev.

Instrumentarij

Opazovalne dejavnosti

Posebej bi želel pohvaliti

Sugestije za nadaljnje delo

Pogovor po hospitaciji

Zaključek

1. Poročilo opazovalcev:
 - a) Kaj ste opazovali in kaj ste opazili?
 - b) Kaj ste z opazovanjem pridobili?
2. Razprava udeležencev.
3. Zaključne misli.

Vrije Universiteit
Vodnje za učenje

